

REDACTIA

Deak Ferencz-utca nrul 20

ABONAMENTUL

Pe un an ... 20 cor.
Pe jumătate an ... 10 "
Pe 1 lună ... 2 "N-rii de Duminică pe an 4
coroane.Pentru România și America
10 coroane.Pentru România și străinătate
numeri de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Deak Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE

de un sir garmond: prima
data 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
e fiecare publicațiune.Manuscripte nu se
inapoiază.

Telefon oraș și comitat 502

Un răspuns lămurit.

De Ioan Slavici.

Dr. Carol Lueger a dovedit, că e cel mai sincer dintre toți binevoitorii poporului maghiar.

În vreme ce noi ne dedeam silința de a scoate la iveală faptele istorice, care au produs între Români simțământul, că nu dela existența unui stat național maghiar atârână existența României, omul cu bun simț practic, care nu scrie, ci face istorie, și e de atâta timp primar al Vienei, li-a dat Maghiarilor cea mai bună ocaziune de a se încredința din propria lor intuițiune, că-i amăjesc cei-ce le spun, că sunt și Români în stare să le dea ajutor spre a se desface de Austria.

Pot să fie printre Croați, printre Sârbi, fie chiar printre Români din țările Coroanei ungare, oameni amărâți, cari, dorind perirea Ungariei, îi împing din răutate pe Maghiari contra Vienei, pentruca să-i izoleze. Masele cele mari ale poporului român nu sunt însă accesibile pentru asemenea politică de răutate, care ar slăbi monarhia habsburgică.

A fost fără îndoială un timp, când noi ceice țineam la pajură cu două capete și la steagul negru-galbin eram mai puțini; azi însă toată suflarea românească e pătrunsă de convingerea, că pentru un timp politicește inapreciabil dezvoltarea pacinică a popoarelor din valea Dunării atârână dela puterea împărăției habsburgice. Iar aceasta nu e rezultatul vre unei propagande tacute de noi, ci al faptelor săvârșite de guvernele ungare.

Dacă au Maghiarii ochi, ca să vadă, și minte ca să judece, ei s'au putut convinge, că nu regele Carol I., nici numai câțiva dintre oamenii de stat ai României, ci Români de pretutindeni au primit pe primarul din Viena cu o sinceră căldură — nu însă fiindcă l'ar fi socotind dușman al Maghiarilor, ci fiindcă-l știu susținator al Austriei.

Au ținut și țin încă Români să trăiască în bună înțelegere cu Maghiarii, dar' faptele săvârșite în numele poporului maghiar fac înțelegerea peste puțință.

Dela Marea Adriatică pe sub poalele Alpilor până în Cadrilaterul Boemiei, de aici pe sub poalele despre Mează-Noapte ale Carpaților până la cotitura Hotinului și mai departe până la Porțile de fer, Ungaria e încungiuurată de popoare, care consideră puterea Habsburgilor drept razăm pentru dezvoltarea lor pacinică: în luptă cu aceste popoare statul național maghiar, pe care nimeni nu s'ar putea răzăm, nu ar putea să fie decât o fasă de descompunere a statului ungar.

Prieteni adevărați le sunt dar Maghiarilor cei ce înfruntă mânia lor spuindu-le adevărul acesta și dându-și silința să-i abată din calea primejdioasă, în care sunt de atâ-

timp purtați, prieten le este primarul Vienei, care de atâta timp lucrează spre a-i desmeteci.

Statul național maghiar nu poate să existe fiind că nu-l vor decât exploatoarii statului ungar, care numai ca stat poliglot se poate susține și numai ca parte din monarhia habsburgică are rațiune.

Aceasta a voit-o Impăratul când spre uimirea tuturor a dat frunțașilor coaliției »mâna liberă«, ca să creeze în Ungaria stări europenești.

Voesc ei în toată sinceritatea și sunt în adevăr în stare să o facă aceasta? Dacă da, e bine pentru toți, iar dacă nu, rău are să fie mai ales pentru poporul maghiar, în numele căruia au luat puterea.

E de necrezut, că în mijlocul Europei oameni în toată firea să le zică concetățenilor săi: Dacă nu vă place ceea ce facem noi, părăsiți-vă țara și duceți-vă peste hotară, căci acolo e patria voastră!

Cel mai lămurit răspuns la asemenea vorbe a fost cel dat de primarul Vienei, reprezentantul unui stat european, care le este patrie scumpă tuturor celor ce trăesc într'insul.

Vor înțelege Maghiarii răspunsul acesta!?

Chorin și Lueger. Ca să-i mai mângâie pe Unguri, dar mai ales pe coreligionarii săi, Chorin în convorbirea cu un redactor al ziarului »Budapesti Hirlap« (nrul dela 24 c.) încearcă a micșora însemnătatea vișitei la București a primarului Vienei. El zice că primirea n'a fost tocmai așa strălucită, dar chiar dacă a fost, vorba e că și comitetului de expoziție maghiar i-s'au dat toate onorurile. Zice textual:

«Regele înțelept al României și regina cu așa spirit înălțat, toți membrii guvernului, fără excepțiune, apoi membrii distinși ai societății înalte române și — ceea ce poate trebui să pun la locul întâiu — presa română s'a purtat cu cea mai mare atenție față de Ungurii sosiți acolo».

Desigur, căci frații noștri de dincolo sunt oameni culți, știu ce datoresc — oaspeților!

Ce are însă a face asta cu primirea splendidă făcută amicului Lueger?

De-altminteri ce să-i supere pe Unguri chipul cum România manifestă pentru amicii ei?... Aducă și ei la Budapesta pe Sârbi din Belgrad și pe Bosniacii emigranți, și facă-le paradă cât mai mare, România, desigur, n'are să se supere. Cel mult va zîmbi.

Audiența lui Kossuth la M. Sa. Ministrul de comerț Kossuth a fost chemat în mod subit în audiență la M. Sa. Se în mod oficios că scopul audienței e portul ministrului către M. Sa în afaceri de resort.

Justh despre mandatul I.

cele care...

următoarele cătră un ziarist despre afacerea aceasta: »Comisiunea pentru stabilirea cauzelor de incompatibilitate va trebui să-l angajeze clar pe Barabás deputat al Aradului. În înțeleg pe cei ce susțin contrarul, atentează când cazul este evident. Barabás a întârziat să se declare pentru cutare cerc, în cât am mai putut să iau în considerație declarația lui. S'a zis că nu trebuia se observă această întârziere. Aceasta-i absurd. Nimeni nu-mi poate cere să-mi calc datoria. Barabás să fi poftit să-și dea demisia mai curînd. De altfel este indiferent care cerc va reprezenta Barabás. Nu înțeleg ce fel de interes obștesc cere ca el să fie deputat tocmai în Budapesta».

Alegerea dela Oradea. Dacă bântue în sinul coaliției. La Oiaszliszka unde fusese ales ministrul de interne Andrásy care acuma a renunțat la acest mandat, s'a iscat o luptă înverșunată între candidatul kossuthist și cel andrásist. Opinia publică a cercului pare a fi kossuthistă, ca pretutindeni între unguri. Totuși ministrul drásy ține să fie candidatul său Henrik. Ceea ce ni-se vestește cu privire la lupta electorală, este foarte instuctiv și caracteristic. »Magyarország«, organul oficios al partidului kossuthist, să plînge pe față că se fac mari presiuni și influențe oficioase în favoarea candidatului drásy. Dacă la guvern deci, și având majoritate în parlament totuși trebuie să sufere un mare șoc în administrație. Aceasta încă-i una din cauzele care împiedică întoarcerea la zicem noi cum suntem în opoziție față de șeful internelor, contele cel negru?

Acuzarea lui Fejérváry. Comisiunea pentru rezolvirea petițiilor adresate camerei va ține Sâmbătă o ședință în care va hotărî asupra acuzărilor mai multor comitate de-a pune pe șeful Fejérváry supt acuză.

Saletta la Viena. Proprietarul acestui nume sonor este șeful statului-major italian. El a venit zilele acestea la Viena spre a vizita pe șeful statului-major al armatei noastre, pe baronul Beck. El va fi primit și de M. Sa împăratul în audiență. Vizita aceasta-i menită să strângă raporturile dintre Italia și monarhia noastră.

Coaliționiștii s'ar putea zice că sunt încă tot în zilele de miere, și totuși iată ce manifestație de dragoste bântue între dânșii:

»In noaptea trecută la Sárospatak a fost încăierare sângeroasă între alegătorii constituționali și kossuthiști. Mai mulți alegători constituționali au fost scârțâți în sân și au rămas răniți și îndărmi și...

Delegațiunea ungurească.

— Ședința plenară de Marți. —

Prezidează Zichy Tivadar.

Hellő Lajos atacă cu energie Germania zicând că ea susține stăpânirea germană în monarhie. Alianța cu Germania ne silește să facem cheltuieli tot mai mari. Propune să nu se ia la cunoștință răspunsul ministrului de externe privitor la embleme.

Ministrul-președinte Wekerle se ridică la rând. Politica noastră externă, zice, are două baze fundamentale: întâi politica de alipire la întreita alianță și al doilea dezvoltarea liberă a statelor din Balcani, fără nici o cucerire teritorială din partea noastră. Guvernul, urmează, s'a pus pe punctul de vedere de recunoașterea parității între unguri și în principiu. Aceasta însă nu se poate realiza imediat, aceasta cere o lungă îndelungată. Cere ca delegațiunea să se adreseze pe guvern cu executarea ei. Chestiunea emblemei nu este de competența ministerului comun de externe, ci de-a guvernului unguresc. Cere să i-se voteze guvernului încredere în privința aceasta. (Apuzare).

Hellő Lajos. Germania ar fi putut să se abțină de la Ungurii dacă nu ar fi făcută politică antiungurescă.

Rakovsky István. Am dovezi că în serviciul diplomatic Ungurii sunt nesocotiți. Așa avem ca exemplu chiar pe președintele delegațiunii, pe contele Zichy Tivadar.

Hellő Lajos. Vă rog să nu amestecați persoane în discuție.

Rakovsky István. Susține cu hotărâre ministerul de externe a intervenit în criza ungurească în contra Ungurilor. Presa străină a scris totdeauna într'un ton simpatic despre Unguri, dar în timpul crizei ea a atacat și să-i terfească. Miniștrii trebuie să lămurească străinătatea și să arate că bugetul externelor nu depreciază interesul externelor să se respecte.

Hellő Lajos. Propune ca limba ungurească să se ceară la examenele de diplomați.

Okolesányi László spune pe față că votează bugetul numai de dragul guvernului unguresc.

Nagy Ferencz, apără pe ministrul de externe spunând că s'a afirmat odată că s'a făcut teac în criza ungurească și altă dată că nu.

Ședința să încheie la orele 4.

Instalarea guvernatorului de Fiume.

Noul guvernator de Fiume contele Nákó Sándor originar din Torontal, dintr'o veche familie românească, și-a ținut ieri intrarea în orașul cel încredințat guvernării sale. După ce s'a făcut a fost una din cele mai frumoase.

La ora 12 s'a reprezentat în orașul a fost un discurs extins pentru instalare.

Contele Nákó a rostit un discurs mai lung despre raportul dintre Fiume și metropola (Ungaria) și a zis că va fi un guvernator răzvrătit și că va fi un guvernator răzvrătit și că va fi un guvernator răzvrătit.

Contele Nákó a rostit un discurs mai lung despre raportul dintre Fiume și metropola (Ungaria) și a zis că va fi un guvernator răzvrătit și că va fi un guvernator răzvrătit.

Cu simă:

Justin Olariu

conducător al Societății Cultural-Școlare

Arad, Calea Școlii, Termid Școlii nr. 1.

una să jignească, să fărmească pe alta? Nu, ele se exclud tot astfel cum două obiecte materiale se exclud reciproc în același loc al spațiului. Intreabă-i pe vecinii tot Italiani, ai fiumaniilor, pe triestini. Ei nu vor să sufere nici o împilare, nici o domnire a culturii germane, pentru aceea în Trieste înfloresc atât de mândru și liber cultura italiană și va primi un nou sanctuar: universitate italienească.

Reforma dreptului electoral. În ministerul de interne se lucră la proiectul votului universal. Până acum s'au strâns și prelucrat datele statistice despre bărbații din țară și s'a început studiarea »rotunzirii« cercurilor electorale.

Știm noi ce înseamnă această rotundire; înseamnă o împărțire și mai nedreaptă și mai artificială, ca cea de până aci, se înțelege numai unde mai e posibil.

E caracteristic pentru viitorul drept electoral, că nici astăzi nu s'au stabilit principiile după cari are să se facă reforma. Adecă au început dela coadă.

Nu e mirare de se va naște un monstru, având ca tată pe »contele negru,« și infocatul propagator al votului universal.

Ședințele Dietei. Dieta își va începe din nou activitatea. Joi va ține prima ședință în care se va înainta proiectul de răspuns la mesagiul. Se va hotărî apoi termenul pentru proxima ședință.

Tot pe drum, pe drum, pe drum... Miniștrii actuali vor ajunge un adevărat record, vor întrece chiar și pe voiajorii vecinic pe drum, cu alergările lor la Viena, la blăstămata Viena politică, la mult fermecătorul oraș al petrecerilor delegaților. Ar putea cânta cântecul: Tot pe drum, tot pe drum, pe drum.

Oftă. Dacă nu s'ar putea să se facă aceste delicioase curse!! Ei, dar' las, că se va revanșa el, are să se mute cu totul în Viena, ... de va mai fi ministru.

Nou notar public. Foaia oficioasă de azi publică numirea lui dr. Mülek Lajos de notar public în Arad în locul decedatului Dimitrie Bonciu.

Liberarea rezerviștilor. jernere pom... bunestii a celor 2 ani din urmă, cari au avut să supoarte mai mult, rezerviștii, în sfârșit sunt concediați toți până la sfârșitul lunii acesteia.

Un proces făcut mușama. Se știe, că în 13 Decembrie 1904, »înțelepții patriei« și-au dat la iveală marea lor »cultură« și înaltul »simț estetic« prin palmuirea servitorilor postați în sală și prin stricarea scaunelor, ruperea actelor, zdrobirea estradei prezidențiale etc.

Procurorului nu i-a impus această manifestare a forței »intelectuale« și i-a improprietărit pe vinovați sub cuvânt de revoltă. Ca ori-ce proces în care joacă rol »fruntașii« politicienilor ungurești, și acesta a fost trăgănat aproape doi ani de zile, iar acum a fost cassat.

Nu în zadar e ministru de justiție Polónyi, cel mai viteaz dintre viteții de tristă memorie, autorul principal al vandalismului patriotic. Nu i-se poate cere să se codamne pe sine!

Demoni nesediosi. Lupta din afară, prin mijlocul maghiarilor care într'un mod au înțeles să se facă »dreptari« mai mult decât în țara lor. Aceștia sunt »demoni« și nu se pot opri decât prin glasul contra »dreptăților« lor ce

le s'ar putea în țara lor și din punct de vedere al »dreptăților« lor.

și dacă n'am avea motiv să ne plângem, atunci, am fi oameni nedrepti față de stăpânirea noastră, nedrepti față de însași patria ocrotitoare. Dar lucrurile au în lăuntru alta înfățișare.

Ori ce mișcare prin care voim să ne arătăm tăria noastră de viață, ori ce exercitare a drepturilor garantate prin lege, e considerată de către confracții nostri maghiari ca o pornire periculoasă contra ideii de stat maghiar.

Luptele politice din urmă sunt lupte de re-deșteptare și pentru națiunile nemaghiare, lupte, din care se învederează, că nu mai suntem o cantitate neglijeabilă după cum erau obicinuiți a crede mamelucii stăpânirii.

Fiindcă toată suflarea ungurească e de credință că naționalitățile sunt egale îndreptățite înaintea legii, ne cuprinde mirarea cum un ziar ca »Budapesti Hirlap« seplânge contra Slovacilor, fiindcă acesteia, se redeșteaptă, dripind slugărnicia și mamelucia.

E vorba despre preoțimea Slovacilor. Cei din tinera generație nu sunt de fel oameni slugărnici, sunt adevărați păstori sufletești, cari lucră pentru drepturile limbei slovace, atât de hui-duită, lucră pentru redeșteptarea poporului slovac, atât de lăsat la pierzare. Și vezi! Astfel de preoți nu sunt bine văzuți înaintea Ungurilor.

Intrebăm! Se pot considera oameni serioși cari scriu contra celor ce lucră pentru luminarea poporului?

Noi zicem: Nu!

Prânzuri fără sfârșit. Delegații unguri au fost invitați la două prânzuri de curte, la un prânz la Goluchowski și la contele Larisch, membru al delegației austriace.

Distincții Herbertilor. Roadele »erei nouă« cresc pe toate cărările. Nu-i destul că au umplut toate funcțiunile cu ei, îi mai și disting: Wekerle fiul, fost ajutor de secretar la ministerul de comerț a primit un autograf prea înalt, în care îi să recunosc »prețioasele servicii« aduse în funcția sa.

M. Sa despre naționalități.

M. Sa a petrecut acum de curând, mai multe zile în Boemia, atât în orașe germane cât și în orașe cehe. Plecând d'acolo, a adresat la 24 c. o scrisoare locoțiitorului conte Caudenhove un autograf, în care între altele spune:

»Cu cât mai mult aceste două naționalități dau de lucru, cu atât mai de neînșururat este ca ele să ajungă la o înțelegere, dându-se astfel pe lângă alte comori și aceea a înțelegerii interne. Nivelarea contradicțiilor naționale ar asigura nu numai continua înflorire a regatului, dar ar spori mai presus de toate tăria întregului stat.»

Presă maghiară dând șirele de mai sus, le subliniază. Intrebarea e: le și înțelege și mai ales le și aplică, cei în drept, în viața dela noi, unde d'asemeni sunt multe contradicții naționale, dar guvernele nu fac nimic pentru nivelarea lor.

M. Sa dăscăbind pe Barabás.

Citim în »Arad és Vidéke«:

»Azi (Marți) s'a dat la Curte prânz de gală în onoarea delegațiilor, fiind present și Regele. Și fiindcă M. Sa a fost bine dispus, apoi așa, în afară de rol pentru experimentare, a ținut cercle. S. domnitorul, în marea-i veselie a aruncat insulte grave în fața delegațiunii. A vorbit cu toți cei de față, între ei și cu Barabás Béla, președintele delegațiunii, cărui așa pe scurt i-a zis că »domnii« -- adecă delegații unguri -- nu au nimic de spus, dar fără nici un folos.»

Isi poate îndăpăi ori și cine ce spune în fața curții domnului kossuthist.

Tot așa de întristăți sunt poporarii, și în curtea Palatului M. Sa au fost avut vedine că-i zicea un singur cur de de este v. ce președintele Dietei.

Marele minister.

Se știe că numirea actualului cabinet fusese primită de obștea maghiară cu o bucurie de parcă ar fi înviat — Kossuth.

Nu-s decât trei luni d'atunci și — după »Népszava« — multe lucruri s'au petrecut, toate de natură să mai deschidă ochii împăinginiți de bucurie.

Iată cum scrie numitul ziar:

»Au venit la 9 Aprilie. »Marele« minister, guvernul »național«. Vagonul salon, în care au călătorit nici nu era mînat de mașină cu aburi, ci de »insufletire națională.«

La Marchegg li-sa strigat primul »éljen«. La Pojon fete îmbrăcate în alb au stricat florile pe dânzii. La Galánta »trenul a trebuit să-și micșoreze iuțea ca publicul să vadă pe miniștrii«. La Ersekujvár Kossuth a vorbit cu »voce tare ce s'audea departe«. În Budapesta »viforul de însufletire a erupt cu elementară putere.« Căi miniștrilor au fost desprinși și prin ploaie de flori nouile exelențe abia au putut răsbate. Dragostea poporului aproape să-i turtească pe »mărimile« noastre.

Așa scriau ziarele înainte cu 63 zile. Aproape e de necrezut ce au lucrat d'atunci cei din marele ministeriu. De popor să nici nu vorbim. Poporul nici odată nu s'a lăsat prost de mincinoasa demagogie a foilor. Nu se poate însă tăgădui că zecile mii ale micilor burghezi au primit cu însufletire noul minister. Zeci de mii cetățeni s'au încrezut și au sperat în noua eră. Au avut încrederea în lei kossuthiști pe ai căror șefi i-au salutată ca pe Mesia.

Trenul care va aduce pe delegații maghiari o să fie tras numai d'o simplă locomotivă. Insufletirea națională s'a evaporat. Nici demonstrația rău-crescuților din Viena n'a putut să dreagă ticăloasa schimbare la față a partidului 48-ist. Nici odată nu le-a mers mai bine miniștrilor comuni. Guralivii viteji 48/67-ști votau milioanele cașicând ar fi fost vorba de fileri (ce le pasă, căci nu ei, ci poporul plătește! Redacția »Tribunei«).

Nu mai un lucru au cerut în mijlocul acestei comedii triste: să li-se dea voia să urle! Asta li-s'a și îngăduit. După cum au fost sfătuiți de căpetenii au și urlat așa fel, că ministrul de externe îi îndemna cu mare plăcere: »Mai odată, mai odată!...«

N'am crezut nici noi că cei duși în rătăcire să se desmetecească așa iute. Știam cât este de obraznic partidul ajuns la putere, n'am presupus însă despre ei că se vor arăta cu atâta prostie credincioșilor lor. Nici odată n'a fost în țara asta la putere un partid mai nămisit, ca cel de azi. Pe față și fără rușine umple slujbele cu creaturile sale. Ce le pasă lor de opinia publică, de părerea oamenilor cinștiți. Ai lor sunt fișpanii, vicișpanii, solgăbiraiele, judecătorii, jandarmii, poliția, soldații. Ale lor sunt comitatele »apărătoare ale constituției«, aceste cetăți burgheze. Cine li-se împotrivesc, cu nesocotirea și călcarea în noroi a libertăților publice, îl învață să pomenească pe Dumnezeu coalitiei!

Un tablou mai fidel n'a făcut nimeni despre păcătoasa domnie kossuthistă.

Din România.

Dăruire. Banca germană din București a dăruit »Fundațiunii regelui Carol I«, din prilejul iubileului de 40 de ani, 20.000 de lei, drept recunoștință pentru veniturile așa de bune ale capitalurilor germane din România. Ce pildă bună de imitat pentru toate capitalurile străine din țară.

Congresul Asociației literare și artistice internaționale în București. În zilele de 20 până 27 Septembrie a.c. își va ține asociațiunea sus numită congresul anual la București. Ea este înființată în anul 1878 sub președinția lui Popul ei e: apă.

aranjarea congresului s'a însărcinat »Societatea română de literatură și artă«, care adresează un apel pentru sprijin tuturor scriitorilor, artiștilor, editorilor, etc.

Dela acest congres se așteaptă să pue stavilă intrării în țară a sumedeniilor de cărți străine, fără valoare, demoralizatoare, cari strică gustul cetitorilor și împedecă dezvoltarea literaturii sănătoase naționale.

Programul congresului va cuprinde, pe lângă festivități și excursii, mai multe conferințe literare, conferințe juridice, polemici asupra proprietății literare și artistice, conferințe despre convențiunea dela Berna etc.

Apelul e iscălit de C. Olănescu, fost ministru, membru al Academiei Române, ca președinte, de vice-președinții Dissescu și Al. Xenopol, profesori universitari și de mai mulți membri.

Conflictul greco-român. Nici o faptă mai însemnată nu a schimbat situațiunea. La *Mitylene* vaporul român: »Principesa Maria« a fost primit cu demonstrații ostile de Greci: cu fluerături, injurături și cu marș funebru. A intervenit o patrulă de soldați turci, care a împrăștiat pe demonstrații, arestând 19 inși din ei. Guvernul turcesc și-a cerut scuzele dela căpitanul vaporului.

Mitropolitul grec al Bitoliei *Ioachimos*, cel mai mare dușman al românilor, bărbat energic, cu multă minte și de o elocvență rară, a fost revocat din postul său și chemat la Constantinopol. Acest triumf al Românilor se atribue ministrului român la Constantinopol *Papiniu*.

În general se observă o atitudine mai amicală a Turciei față de cererile României și mai mare energie în stărpirea bandelor grecești, ca până acum.

Precum să vede din vocile de presă, adunate de »*Revista Macedoniei*« încet, încet toate foile mari iau partea României, precum și toate guvernele, cea-ce am aflat și din interviul ministrului de externe *Lahovary*, acordat ziarului »*Neue Freie Presse*«.

Se așteaptă rezultatul misiunii ministrului la Goluchowski.

În București s'a înființat »Banca de credit și economii a Macedoniei« cu un capital de 1.000.000 de lei. Cu sediul în București și Salonic. Dar din cei un milion de lei numai 300.000 au fost subscriși de Români, iar 700.000 de firma *Marmorosch Blank*.

Lăcustele în Dobrogea. Bucatele din Dobrogea sunt amenințate de lăcuste, cari au inundat deja 500 de hectare în delta Dunării. S'au luat măsurile de lipsă pentru stărpirea lor.

Din străinătate

Situația generală în Rusia.

În camera engleză s'a adresat ministrului de externe o interpelare pentru măcelurile în contra evreilor, făcute la Bielostok. Deși reprobăm împreună cu toată lumea aceste măceluri cari sunt niște crime ordinare, totuși credem că adevăratele cauze ale acestei interpelări sunt altele, decât numai sentimentele de desinteresat umanitarism. Evreii ruși, atât de prigoniți în țara lor a ceput să-și părăsească patria în masă îndreptându-se către America, Germania și Anglia. Cu deosebire orașul Leningrad este un mare număr de

Camera engleză a votat anul trecut o lege în contra acestei invaziuni care nu aduce decât pagube țării, ieftinind munca peste măsură și reclamând o mai mare veghiere din partea poliției. Poate fi aici vorba de simpatii desinteresate cari ar fi inspirat interpelarea din chestiune?

Totuși măcelurile dela Bielostok au avut două urmări însemnate.

Mai întâiu o planuită vizită a flotei engleze la Kronstadt marea fortăreață navală rusească de lângă Petersburg, a fost răsturnată. Al doilea regele Eduard al Angliei s'a adresat printr'o telegramă țarului împărtășindu-i indignarea și revolta sa pentru măcelurile dela Bielostok rugându-l să intervină pentru curmarea lor pe viitor.

Știrile cele mai noi ne grăesc despre cazuri de nesupunere în armată și de desbaterile dumei cari nu pierd în violență în contra guvernului și actualelor stări.

Iată-le.

Londra. Să anunță din sorginte absolut sigură că regele Eduard a trimis o telegramă țarului făcându-l atent la marea indignare ce stăpânește pretutindeni din cauza măcelurilor în contra Evreilor.

Petersburg. Din Odessa se vestește că dându-se ordinul de a transporta pe vaporul »*Niși-Novgorod*« artileria la Sebastopol, echipa a refuzat serviciul. E motivează refuzul zicând că artileria agitată a forței Sebastopolului va trage cu tunurile în vas, văzându-l că se apropie cu intenții dușmănoase. Tot echipagiul artileriei este foarte agitat.

»*Berliner Tageblatt*« anunță din Petersburg următorul caz: Regimentul de gardă Preobrașenski a primit ordin de a trece la Peterhof pentru a întări straja palatului. Regimentul a refuzat însă să plece pe motiv că guvernul voiește să-l înlocuiască cu împărășirea dumei. Regimentul s'a supus după prânz după ce a primit asigurarea că nu va fi întrebuit pentru scopul acesta. Avându-se în vedere marea însemnatate a cazului acestuia, el a fost ținut secret, dar s'a aflat totuși.

Sedința Dumei. Petersburg, 25 Iunie. Sedința începe la 11 1/2. La ordinea zilei declarația ministrului de interne privitoare la foamete.

Ministrul de interne *Stolypin* răspunzând la o interpelare spune că combaterea foametei este foarte anevoioasă. Va fi trebuință de vre-o 10 milioane. S'a cheltuit pentru scopul acesta până acuma peste 80 de milioane.

Deputatul *Aladin* spune că guvernul este cauza sărăcirii poporului. Deputatul *Rodicev* spune același lucru atacând pe guvern cu mare violență. *Stolypin* răspunde că este dispus să asculte plângerile Dumei, dar nu va răspunde oratorilor din stânga. Cuvintele aceste au stîrnit mare furor. *Afară! Demisionează! Nu insulta duma!* strigat. În mijlocul unui mare zgomot mișcă sărăsește tribuna. Duma alege după propunerea lui *Aladin* și *Nabokow*, o comisiune pentru alinarea foametei.

Alegerile din Serbia. Luni a fost alegera de deputați în camera sârbească. Au reușit 84 de radicali, radicali tineri 49, naționaliști 14, liberali 3, socialiști 1, balotaj în 9 cercuri.

Guvernamentali sunt numai cei 84 de radicali, deci o majoritate numai de 17 voturi ceace nu-i mult, dar ușor poate crește, dată fiind schimbarea repede a partidelor când în opoziție, când în majoritate. La învingerea majorității a contribuit și aranjarea chestiei regicizilor, cari au fost îndepărtați.

Suveranii României la expoziție

Marti, 6/19 Iunie, la orele 4.30 p. m. MM. LL. Regele și Regina, însoțite de doamnele de onoare și adjutantul de serviciu, au fost la Expoziție.

La intrare, pe piața «Regina Elisabeta», au fost întâmpinați de dl comisar-general al Expoziției și de dl prefect al Capitalei.

Majestatele Lor au vizitat mai întâi Cula, unde sunt expuse obiecte de veche artă religioasă națională: aci au fost primite de dl ministru al agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor, de d-nii Belu și Al. Ghica, însărcinați cu colecționarea și dispunerea obiectelor sfinte, cât și de d-nii senatori Goilav și Ferato, delegați ai culturii armean.

Majestatele Lor au intrat în frumosul paraclis sfințit chiar în acea zi, făcut în vechiu stil bizantin și având o ornamentație bogată. În celelate săli, Suveranii au admirat obiectele întrebuinate la cultul bisericesc și dispuse cu multă artă în interiorul unui locaș monăstiresc. În sala celui armean, în formă de altar, erau așezate toate obiectele necesare cultului, precum și o colecțiune de manuscrise, împodobite cu frumoase picturi în miniatură. Suveranii au examinat cu deamănunt toate aceste obiecte și au exprimat înaltele Lor mulțumiri d-lui Belu pentru zelul și gustul cu cari a organizat acest muzeu.

De aci Suveranii au trecut la pavilionul comisiunii Europei a Dunării, unde au fost primiți de dl prim-ministru, de membrii comisiunii: dl Mădăraș, reprezentant al Germaniei; dl Carsaș, dl Hoff, reprezentantul Rusiei; Marchizul Centurion, reprezentantul Italiei, cum și d-nii Bengescu, reprezentantul țării și Frăsinea-Greceanu, director la ministerul afacerilor străine.

Majestatele Lor au primit dela membrii comisiunii explicațiuni asupra dezvoltării tuturor lucrărilor executate la gurile Dunării, în curs de 50 de ani, de când există comisiunea. O mare hartă în relief a Dunării a servit la aceste explicațiuni. Asemenea erau expuse toate decretetele, în copii fotografice și actele oficiale, semnate de toți Suveranii puterilor reprezentate în comisiune, printre cari unul al Împăratului Napoleon III.

La orele 5 și jum. Majestatele Lor au trecut la pavilionul austriac, unde au fost primite de Exc. Sa dl Marchis de Pallavicini, ministrul Austro-Ungariei, împreună cu întreg personalul legățiunii; dl dr. Lueger, primarul și delegațiunea consiliului comunal al Vienei; dl de Wodianer, consul general al Austro-Ungariei; dl Comitet de Blome, președintele și delegațiunea guvernului austriac la Expozițiune; dl de Kink, președintele și comiteul secțiunii austriace. M. S. Reginei I-se oferii un frumos buchet de flori, cu panglică în culorile și comitetul secțiunii ungare. Un frumos buchet de flori, cu panglică în culorile

Majestatele Lor au intrat mai întâi în sala unde erau expuse toate planurile și vederile lucrărilor cele mai însemnate ale orașului Viena. Dl dr. Lueger a dat explicațiuni. Apoi au trecut în diferitele secții, unde fiecare expunător a arătat obiecte din toate ramurile industriei și agriculturii dând deslușirile necesare.

În timpul acesta a sosit și A. S. R. Principele Ferdinand, însoțit de adjutantul de serviciu.

Majestatele Lor au stat trei sferturi de oră în acest pavilion, apoi au trecut în pavilionul special al Bucovinei, unde a fost primit de comitetul de organizare, în care se aflau d-nii deputați din Camera austriacă: dr. Lupu, cavalier de Flondor, SS. LL. Archimandritul de Bejan și părintele Dimitrie Dau, cari au prezentat vechi odoare bisericești, Evangelia monăstirei Homor, un epitaf din timpul lui Ștefan-cel-Mare, un mare număr de frumoase broderii și diferite vederi ale Bucovinei.

De aci Majestatele Lor au trecut la pavilionul ungar, unde au fost primite de dl ministru și dl comisar general al legățiunii austriace, dl consul general al Austro-Ungariei, dl Stettina, președintele și delegațiunea guvernului ungar, dl Chorin, preșe-

dintele și comitetul secțiunii ungare. Un frumos buchet de flori, cu panglică în culorile Ungariei, a fost oferit M. S. Reginei.

Majestatele Lor au arătat mult interes la producțiunile și la mașinele agricole, au admirat frumosul mobilier dispus pe camere și diferite alte obiecte; apoi au făcut un mic repaus la bufetul secțiunii unde se expuneau vinuri, fructe și ape minerale de producțiune ungară, din cari Majestatele Lor au gustat. Suveranii au stat trei sferturi de oră în acest pavilion, iar de aci au trecut în pavilionul societății de salvare din Viena. Acolo au fost primiți de delegații societății, d-nii dr. Caras, Weil, Bauberger și Ettinger, cari au dat explicațiuni Majestateilor Lor asupra diferitelor aparate foarte ingenioase și au făcut o manevră de salvare cu o trăsură specială.

Înainte de a eși din expoziție, Majestatele Lor, fiind rugați de primarul Vienei, au onorat cu prezența Lor bufetul cu grădină al pavilionului austriac unde, au intrat în sunetul orchestrei. Dl ministru, împreună cu personalul legățiunii austriace, delegațiunea guvernului austriac, comitetul secțiunii austriace și dl dr. Lueger cu consilierii comunali ai orașului Viena au primit pe Majestatele Lor.

M. S. regele a băut un pahar în sănătatea M. Sale împăratului și rege Francisc Iosif, la care dl Lueger a răspuns, bând pentru M. Sa regele și pentru România. Muzica a intonat imnele respective.

La orele 8, Majestatele Lor au părăsit expozițiunea pentru a se întoarce la Palat.

Atât în interiorul expoziției, cât și pe tot parcursul dela expozițiune la Palatul regal, Majestatele Lor au fost călduros salutate de publicul care se grăbiă a le eși în întâmpinare pe strade, la ferestrele și balcoanele caselor.

Mercuri, 20 Iunie, la orele 5 p. m., MM. LL. regele și regina au mers la expoziție pentru a vizita: pavilionul Domeniului Coroanei, pavilionul etnografic, pavilionul județului Dorohoi și acel al societății Vega de exploatare a produselor petrolifere.

La intrarea de pe piața Regina Elisabeta, Majestatele Lor au fost primite de dl comisar general al expoziției, care Le-a condus la pavilionul Domeniului Coroanei.

Aci Suveranii și Regina au fost primiți de dl ministru al agriculturii; dl I. Kalinderu, administrator al Domeniului Coroanei; dl general Priboianu, mareșal al Casei regale și dl Basset cu fabricanții de pe moșia regală Predeal, care au expus produsele lor în acest pavilion.

În timpul când Majestatele Lor vizitau pavilionul, au venit AA. LL. RR. principele Ferdinand și principele Carol, care au însoțit pe Majestatele Lor tot timpul până la plecarea din expoziție.

MM. LL. regele și regina au cercetat cu cel mai mare interes toate obiectele expuse, produse ale diverselor ramuri ale agronomiei și silviculturii, a industriilor casnice, textilă și ceramică. De asemenea au dat mare luare aminte părților culturale și a exploatărilor sistematice de pe domeniul, care erau reprezentate prin tablouri sinoptice, grafice, reliefuri și piese demonstrative.

În curte, Majestatele Lor au admirat frumoasa construcție a pavilionului cu originala sa zugrăveală, care înfățișă diferite modele de țesături casnice naționale.

La plecare regele a mulțumit foarte călduros dlui I. Kalinderu pentru neobosita sa activitate care a închinat-o spre propășirea necurmată și tot mai înfloritoare a Domeniilor Coroanei, Domeniilor cari astăzi sunt luate de pildă în toată țara, atât ca bună gospodărie, cât și ca stare înfloritoare a locuitorilor de pe dânsul.

Dela acest pavilion Majestatele Lor s'au dus la acel etnografic. Aci regele și regina au fost întâmpinați de dl și d-na Comșa, cât și de dl Diaconovich, organizatorii acestei frumoase secțiuni.

Majestatele Lor nu au încetat tot timpul cât au vizitat acest pavilion să laude și să admire frum-

șea obiectelor și gustul ales cu care sunt prezentate; îndeosebi, au admirat secția țesăturilor și chilimurilor. Nu mai puțin au dat mare interes secțiilor culturale și economice care erau înfățișate prin meșteșugite grafice și reliefuri.

Au plăcut de asemenea Majestateilor Lor despărțitura unde se înfățișă interiorul unei camere de gospodar dela țară.

Din Austria.

M. Sa s'a întors dela o călătorie, făcută la expoziția dela Reichenberg, în nordul Boemiei.

Expoziția aceasta oglindește progresele și puterea națională a poporului german din Boemia.

Călătoria aceasta a M. Sale are mare importanță pentru că i-s'a făcut atât între germani cât și între cehi primiri frumoase. Aceste primiri dobindesc o însemnătate mai mare acuma când după o luptă îndelungată mai mulți șefi ai luptelor dintre Germani și Cehi au intrat în cabinet.

Iată un epizod interesant privitor la luptele naționale din Austria.

Din Gablonz (Boemia de nord) se telegrafează următoarele: «În ziua când s'a așteptat pe aici trecerea M. Sale a împăratului, locuitorii orașului arboraseră steaguri germane cu treicolorul negru-roșu-auriu. Primarul orașului încercă să înduplece pe mulți cetățeni de a retrage steagurile. Societatea politică germană adresă ministrului german Prade o telegramă rugându-l să lămuirească chestiunea. Ministrul Prade răspunse imediat telegrafic următoarele: «Veți face M. Sale bucurie dacă veți împodobi casele DVoastră cu culorile casei împărătești. Dacă alătura de steagurile negru-galbene veți arbora și steagurile cu treicolorul negru-roșu-auriu, aceasta de sigur nu aduce nici o jignire respectului datorit M. Sale împărătești căci credința cătră împărat și cătră tron este strâns legată de credința cătră neamul nostru».

Vestea aceasta a stîrnit o mare bucurie în populația orașului. «Gablonzer Zeitung» a vestit-o într-o ediție specială. Cu foaia în mână lumea cutreeră străzile strigând: «Trăiască ministrul Prade!»

Crâmpieie.

Gazetarii de profesie spun că nu e mai mare calamitate pentru publicul cetitor ca atunci, când nu-și primește foaia la vreme. Și e fapt constatat așa. Adevăr mai pe sus de ori și ce indoială.

Pământul suferă de prea multă ploaie și gazetele noastre de prea multe reproduceri și prea puțină originalitate. Amândouă sunt la modă acum.

Ploaie și pământul e săturat de apă. Se «reproduce» în foi și noi suntem sătui de reproduceri. Numai aceia, cari mereu reproduc, aceia pătinesc...

N'ai ce-i face! Au dat bureții după atâta ploaie, și poate unii au gustat prea mult din ei. Încă un cuvânt în chestia foilor noastre.

Ne place a ne mândri că scriem pentru popor, scoatem foi populare. Neconștient, că atunci când zici «poporal» înțelegi pe săteanul român, care nu a absolvat universitate, dar nici pe băncile liceului nu a fost încă, deci limba lui deși e destul de înflorită, totuși e lipsită de strălucime, de cuvinte goale și «înalte».

Acum de aci purcezând, ar fi urmare naturală, ca să-i dăm poporului o așa bucată, pe care să poată înghiți fără a avea dureri de stomach... Ori cel puțin dacă chiar avem să-l învățăm și pe el a ne pricepe vorbele noastre înalte, atunci înăcar în paranteze să-i spunem că ce însemnează cuvântul cutare.

«Să face asta la noi? Rar! Aproape de loc nu! Am văzut țaran alergând cu foaia la preoful din sat și rugându-l să-i explice cutare cuvânt».

FRUMENTE

NECESARE LA COLTORE ECONOMICE.

devarate și mașini pentru curățarea sămânțelor de triou. o o o

to țara și să-met țefino și de construcții mai buna

mașini de deșeură și de coraspnazi

ator. rugam să cereți catalog gratuit

indemni prompt și fără nici o plată.